

Českomoravský odborový svaz civilních zaměstnanců armády

CO NOVÉHO V ROCE 2023

I. Legislativní změny v roce 2023

Novela zákoníku práce: homeoffice

Dlouho očekávaná novela zákoníku práce reaguje především na sjednocení českého pracovního práva s evropskými směrnicemi, konkrétně se směrnicí Evropského parlamentu a Rady EU 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a směrnicí 2019/1152 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v EU. Novela by měla vstoupit v účinnost během roku 2023, a to i přesto, že termín pro zakomponování směrnic do českého práva byl začátek srpna 2022.

Novela upravuje například výkon práce na dálku, tzv. homeoffice. Ta bude možná výhradně na základě písemné dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Dohoda musí obsahovat určení místa nebo míst práce, způsob komunikace, přidělování práce a její kontroly, rozvrh pracovní doby, způsob náhrady nákladů zaměstnance či dobu, na kterou se dohoda uzavírá. Práce na dálku je ukončena dnem sjednaném v dohodě, nebo písemnou výpovědí bez udání důvodů, a to s 15denní výpovědní lhůtou.

Novela rovněž upravuje nárok na náhradu nákladů spojených s výkonem práce na dálku jako jsou elektřina, plyn, voda, teplo atd., a to za každou započatou hodinu práce zaměstnance. Paušální náhrada bude upravována vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí. Výpočet bude vycházet z údajů Českého statistického úřadu a dle aktuálního návrhu činí 2,80 Kč za hodinu. Zvláštní postavení pak mají zaměstnanci pečující o dítě mladší 15 let, těhotné zaměstnankyně a zaměstnanci sami dlouhodobě pečující o osobu závislou na pomoci jiné osoby. Novela ukládá povinnost zaměstnavateli vyhovět žádosti o práci na dálku, nebrání-li tomu vážné pracovní důvody, nebo povaha vykonávané práce.

Novela zákoníku práce přináší i řadu dalších změn, které se týkají například dohod konaných mimo pracovní poměr, možnosti elektronického uzavírání smluv nebo zrušení některých povinností zaměstnavatele v rámci tzv. antibyrokratického balíčku.

Novela zákona o daních z příjmů: změna paušální daně

Vládní novela zákona o daních z příjmů přinese od 1. ledna řadu změn v paušální dani pro OSVČ. Paušální daň budou nově moci využít všichni podnikatelé, jejichž roční obrat nedosahuje 2 mil. Kč a kteří nebudou registrovaní jako plátcí DPH. Částka paušální daně bude nově odstupňována do tří pásem dle výše příjmu a kategorie poplatníka. Řemeslníci budou automaticky spadat do prvního pásma, v jehož rámci budou měsíčně odvádět 6 208 Kč. Ostatní živnostníci s příjmem nad 1,5 mil. Kč ročně budou patřit do druhého pásma, a odvedou tak každý měsíc 16 tis. korun. Nejvyšší daň budou platit OSVČ vykonávající svobodná povolání s příjmy nad 1,5 mil. korun, ti budou muset v rámci třetího pásma odvádět 26 tis. korun měsíčně.

Využití paušální daně bude omezeno i částkou ostatních příjmů, například investic, jichž smí poplatník v daném období dosáhnout. Roční limit bude nicméně zvýšen z 15 tis Kč na 50 tis. Kč. Paušální daň bude vhodná zejména pro OSVČ vykonávající svobodná povolání. Nevyplatí se naopak podnikatelům ve ztrátě nebo těm, kteří uplatňují vyšší slevy na děti a partnery či řemeslníkům a zemědělcům s 80% výdajovým paušálem.

Novela zákona o daních z příjmů: ostatní změny

Významnou změnou pro podnikatele je prodloužení režimu mimořádných odpisů pro roky 2022 a 2023. Dlouhodobý hmotný majetek v první odpisové skupině (počítače, kancelářská technika, nástroje a nářadí) lze odepsat časově po dobu 12 měsíců místo standardní doby odpisu 3 roky. Majetek ve druhé odpisové skupině (automobily, stroje) lze odepsat časově po dobu 24 měsíců místo standardní doby odpisu 5 let. Podmínkou je, že se musí jednat o nový majetek. Pozor: Mimořádné odpisy nelze přerušit a jejich technické zhodnocení nezvyšuje vstupní cenu majetku.

Pro vybrané poplatníky ze sektorů energetiky, bankovníctví a těžby fosilních paliv byla zavedena daň z neočekávaných zisků, tzv. windfall tax. Sazba daně je 60%. Daň bude kalkulována z nadměrného zisku,

kteřý bude stanoven jako rozdíl mezi základem daně v aktuálním roce a aritmetickým průměrem daňových základů za roky 2018-2021, navýšených o 20%. Daň se bude uplatňovat v letech 2023-2025, zálohy budou splatné již v roce 2023.

Nově bude platit také zvýšení minimální roční výše zdanitelných příjmů pro vznik povinnosti pro podání daňového přiznání fyzických osob, a to ze současných 15 tis. Kč na 50 tis. Kč. Jako doposud nejsou do limitu započítané příjmy od daně osvobozené nebo zdaněné konečnou srážkovou daní. Daňové přiznání se ale bude podávat také v případě, že tyto příjmy nepřesáhly 50 tis. Kč, ale byla vykázána daňová ztráta. Novela daňového balíčku se zároveň vztahuje pouze na povinnost poplatníka podat daňové přiznání. Neřeší už ale přehledy pro Českou správu sociálního zabezpečení (dále jen "ČSSZ") a příslušnou zdravotní pojišťovnu. Povinnosti podat přehledy o příjmech a výdajích na sociální a zdravotní pojištění se tak poplatníci nevyhnou.

Novela zákona o dani z přidané hodnoty: zvýšení limitu pro povinnou registraci k DPH

Dne 1. ledna 2023 vstoupí v účinnost novela zákona o DPH, která zvýší limit pro povinnou registraci k dani z přidané hodnoty na 2 mil. Kč. Plátcí daně se sídlem či bydlištěm v ČR, kteří nejsou DPH skupinou a jejichž obrat za 12 po sobě jdoucích měsíců nepřesáhl částku 2 mil. Kč, mohou požádat o zrušení registrace k této dani.

Tento krok ale není výhodný pro všechny podnikatele a pojí se s ním hned několik povinností. Zpravidla platí, že deregistrace z DPH bývá výhodná pro podnikatele, jejichž zákazníci jsou také neplátcí DPH. Pozor by si měli dávat plátcí, kteří při nákupu majetku uplatnili daň na vstupu v plné či částečné výši a tento majetek mají stále v obchodním vlastnictví. V závislosti na časovém testu hrozí, že budou muset část odpočtů vrátit finančnímu úřadu. Pokud přijímají nebo nabízejí zboží či služby v jiných členských státech EU, hrozí jim také registrace jako tzv. identifikovaná osoba. To znamená, že na rozdíl od standardního plátce DPH pouze vykazují a odvádí DPH, daňová přiznání podávají ale pouze v případě, že jim ve zdaňovacím období vznikne daňová povinnost. Identifikovaná osoba však nemá nárok na odpočet DPH.

Fyzickým osobám, které nadále zůstanou plátcí DPH, společně s ručením omezeným, kteří mají pouze jednoho společníka (fyzickou osobu) a kvartálním plátcům DPH se zároveň sníží pokuty za prohřešky u kontrolních hlášení, a to na polovinu. Zároveň se prodlužuje lhůta pro podání následného kontrolního hlášení na 17 dnů od doručení výzvy od správce daně.

Zrušení zákona o elektronické evidenci tržeb

Od začátku nového roku odpadne podnikatelům povinnost elektronicky evidovat své tržby. Povinnost byla nicméně už od jara roku 2020 přerušena kvůli pandemii onemocnění covid-19, a stala se tak fakticky dobrovolnou. Hlavním argumentem pro zrušení EET byl především prudký nárůst bezhotovostních plateb v posledních letech. Podnikatelům a firmám se s koncem této povinnosti nejvíce uleví pravděpodobně v tom, že se nebudou muset obávat nepřiměřených sankcí za neplnění různých povinností, které s elektronickou evidencí tržeb souvisely. Ukončení projektu EET bude také citelnou úlevou například pro řemeslníky, kteří by museli hledat různá off-line nebo on-line řešení, aby dostali všem povinností. Na druhou stranu se u vybraných segmentů trhu může znovu rozšířit fenomén nepřiznávání výnosů z plateb v hotovosti. Vedle snižování daňových výnosů státu tento fenomén často vede i k pokřívání podnikatelského prostředí. Z těchto důvodů část odborníků navrhovala ponechat vykazování EET v dobrovolné rovině, což by mohlo vést k větší transparentnosti jak u správců daně, tak u zákazníků.

Evropská směrnice o DAC 7 o mezinárodní spolupráci

Dne 1. ledna 2023 vstoupí v účinnost zákon č. 373/2022 Sb., který, mimo jiné, novelizuje zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní. Zákon do českého práva transponuje směrnici Evropské unie o mezinárodní spolupráci. Ta se týká provozovatelů internetových platforem, které umožňují prodej zboží a vybraných služeb přes své webové rozhraní.

Cílem tohoto opatření je identifikovat subjekty, které generují zisk přes tyto digitální platformy (aplikace, internetové tržiště apod.), a zajistit řádné odvádění daní z jejich příjmů. Digitální platformy tak musí identifikovat určité prodejce a vykazovat informace o příjmech, kteří skrze ně tyto prodejci realizují. Jde o činnosti jako pronájem nemovitého majetku, prodej zboží, pronájem dopravního prostředku nebo osobní služby (např. právní, účetní, manažerské poradenství, investiční bankovníctví apod.).

Uvedená ohlašovací povinnost dle DAC 7 se naopak nevztahuje na digitální platformy, které pouze zpracovávají platby, umísťují reklamy či přesměrovávají zákazníky na jiná elektronická rozhraní. Konkrétní informace musí platformy předat správcům daně příslušných členských států vždy nejpozději do 31. ledna následujícího kalendářního roku. V případě platformy mimo EU to může být finanční úřad jakéhokoliv

členského státu EU. Z povinnosti vykazovat informace dle návrhu DAC 7 jsou vyloučeni ti prodejci, kteří na platformě ročně uskutečňují méně než 30 prodejů zboží za celkovou částku nižší než 2 000 EUR.

Připravovaný zákon o účetnictví

V závěru října 2022 zveřejnilo Ministerstvo financí České republiky paragrafové znění nového zákona o účetnictví, které šlo do připomínkového řízení. Zákon přináší řadu nových pravidel pro tuzemské účetnictví. Ačkoli plánovaná účinnost nového zákona je k 1. 1. 2024, podnikatelé i neziskové subjekty by se na něj měly začít připravovat už nyní. Vzhledem k tomu, že ke schválení zákona by mělo dojít v průběhu roku 2023, může být čas na implementaci nových požadavků být poměrně krátký. Zatímco stávající zákon o účetnictví čítá 40 paragrafů, návrh nového zákona obsahuje 172 paragrafů. Firmy by se měly již nyní soustředit především na tři oblasti, jejichž implementace může být poměrně časově náročná: práci s kurzovým rizikem v účetnictví, povinnost oceňovat dlouhodobé pohledávky a dluhy současnou (nikoli nominální) hodnotou či zavedení konceptu funkční měny.

II. Změny a novinky v gesci MPSV

Se začátkem roku 2023 např. vejde v platnost řada legislativních novinek z gesce MPSV, které se týkají státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi či například důchodů, a změny se připravují rovněž v oblasti zaměstnanosti. Klíčová bude zejména další úprava příspěvku na bydlení, zvýšení minimální mzdy nebo zefektivnění lékařské posudkové služby. Vzhledem k tomu, že již začátkem prosince bylo ve Sbírce zákonů vydáno 44 právních předpisů z gesce MPSV a na dalších se nadále pracuje, uveřejnilo MPSV dne 16. prosince 2022 přehled novinek roku 2023, které týkají se občanů (blíže viz příloha). Součástí tohoto přehledu je i odkaz na souhrnné změny pro zaměstnavatele a odkaz na web Evropského sociálního fondu, neboť i v roce 2023 bude vyhlášeno opět několik výzev, jejichž prostřednictvím je možné získat dotace z evropských prostředků na programy v sociální oblasti. Z uvedeného vybíráme:

Oblast státní sociální podpory – výběr ze změn

1. Zvýšení příspěvku na dítě

Přídavky na dítě se navyšují o **200 Kč** ve všech věkových kategoriích a v obou výměrách. Cílem je posílení finanční podpory rodin s dětmi s příjmem do 3,4násobku životního minima.

Základní částka pro děti do šesti let tak stoupne z 630 na **830 Kč**, pro děti od šesti do 15 let stoupne z 770 na **970 Kč** a pro děti od 15 do 26 let stoupne ze 880 na **1 080 Kč**.

Pro rodiny, kde aspoň jeden z rodičů má příjmy ze zaměstnání nebo podnikání přinejmenším ve výši životního minima jednotlivce, je přídavek o 500 Kč vyšší než v základní variantě. I jejich výše teď stoupne: pro děti do šesti let se zvýší z 1 130 na **1 330 Kč**, pro děti od šesti do 15 let stoupne z 1 270 na **1 470 Kč** a pro děti od 15 do 26 let stoupne ze 1 380 na **1 580 Kč**.

2. Zvýšení životního a existenčního minima

Od 1. ledna se částky životního a existenčního minima navýší o **5,2 %**. Cílem je rozšíření okruhu oprávněných osob pro dávky státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi i navýšení těchto dávek.

Existenční minimum osoby bude měsíčně **3 130 Kč**, životní minimum jednotlivce bude měsíčně **4 860 Kč**. Částka životního minima osoby, která je posuzována jako první v pořadí, se zvýší na **4 470 Kč** měsíčně. Částka životního minima, která je posuzována jako druhá nebo další v pořadí, bude činit měsíčně:

- **4 040 Kč** u osoby od 15 let věku, která není nezaopatřeným dítětem,
- **3 490 Kč** u nezaopatřeného dítěte od 15 do 26 let věku,
- **3 050 Kč** u nezaopatřeného dítěte od 6 do 15 let věku,
- **2 480 Kč** u nezaopatřeného dítěte do 6 let věku.

3. Sjednocení podmínek pro příspěvek na bydlení

Jednou z nejdůležitějších dávek, které rodinám i seniorům nyní pomáhají s rostoucími náklady, je příspěvek na bydlení (příspěvek na bydlení se stal vlajkovou lodí vlády v boji proti dopadům zdražování energií a inflace vůbec). V minulých měsících se několikrát zvyšovaly normativy, naposledy mimořádně od října. Výrazně se zjednodušila administrativa. Od ledna tento příspěvek projde podle návrhu MPSV několika změnami.

Příspěvek na bydlení se změní zásadněji, zde tedy nejde jen o prosté navýšení, ale o poměrně velký zásah do parametrů výpočtu. Výsledkem je, že na příspěvek dosáhne víc lidí. Mnoha z nich i podstatně vyrostě.

Ministerstvo se při úpravách snažilo zejména o to, aby příspěvek vyrostl malým domácnostem o jednom nebo dvou členech.

Úprava se týká především tzv. normativních nákladů na bydlení, z nichž se nárok na dávku i její výše odvozují. Z dostupných analýz totiž vyplývá, že některé domácnosti naráží na strop normativů častěji, než jiné (např. jedno a dvoučlenné domácnosti). Podrobnosti se můžete dočíst na webu MPSV, kde najdete i **nový online formulář**.

Základní princip je jednoduchý: na příspěvek na bydlení má nárok každá domácnost, která na bydlení vydá víc než 30 % svého příjmu (v Praze bývala hranice 35 %, od letoška je to ale všude stejně). Příspěvek se rovná právě té částce, která je nad oněch 30 %. Příjmy všech lidí tvořících jednu domácnost se sčítají, na jednu nemovitost se dá žádat o jeden příspěvek.

Domácností se myslí lidé, kteří žijí v nájemním bytě (ať už v nájmu nebo podnájmu), v družstevním bytě nebo i ve vlastním. Rozhodující je, kde skutečně bydlí, nikoli kde mají trvalé bydliště. O příspěvek na bydlení mohou úspěšně žádat i lidé, kteří bydlí na chatě nebo chalupě, tedy v rekreačním objektu – ten musí splňovat základní podmínky pro celoroční obývání, především přístup k pitné vodě a záchod.

Pokud ale žijete v nebytovém prostoru nebo třeba v azylovém domě, příspěvek na bydlení nedostanete a budete muset hledat mezi jinými dávkami. Z těch určených konkrétně na bydlení by to mohl být doplatek na bydlení, jedna z dávek v hmotné nouzi.

Pravidlo, že příspěvek proplatí veškeré náklady na bydlení, které přesáhnou 30 procent čistých příjmů domácnosti, neplatí stoprocentně.

Cílem je, aby stát někomu nepřispíval třeba padesát tisíc na stotisícové nájemné. Nebo na náklady na vytápění domácích pěstíren či bazénů. Aby se nedotoval luxus, jsou stanovené takzvané normativní náklady bydlení. Řečeno česky to je částka, za kterou domácnost o určité velikosti může v obci určité velikosti rozumně bydlet.

Pokud jsou tedy skutečné náklady vyšší než normativní, počítá se s těmi normativními. Právě výše normativních nákladů se od roku 2023 dost mění a zásadně ovlivní počet domácností, které mají na příspěvek nárok, jakož i jeho výši. Takto vypadají:

Normativní náklady na bydlení 2023 pro domácnosti v nájmu nebo podnájmu			
Počet osob v domácnosti	Praha a Brno	Obce s alespoň 70 000 obyvateli	Obce do 69 999 obyvatel
jedna nebo dvě	18 129 Kč	15 597 Kč	15 137 Kč
tři	20 812 Kč	17 500 Kč	16 899 Kč
čtyři a víc	24 995 Kč	21 002 Kč	20 277 Kč

Pro lidi bydlící v družstevním nebo ve vlastním se stanovují jinak a velikost obce nerozhoduje:

Normativní náklady na bydlení 2023 pro domácnosti v družstevním nebo ve vlastním	
Počet osob v domácnosti	
jedna nebo dvě	10 932 Kč
tři	13 561 Kč
čtyři a víc	16 368 Kč

Do příjmů všech lidí tvořících jednu domácnost se započítávají v první řadě čisté příjmy. A počítá se jejich průměr za kalendářní čtvrtletí, které předchází čtvrtletí, ve kterém žádáte. Když tedy budete o dávku žádat

teď v lednu, sečtete čisté příjmy všech členů domácnosti za říjen až prosinec a vydělíte třemi, abyste dostali měsíční průměr.

Příjmy stačí prokazovat jednou za půl roku – to znamená, že pokud příspěvek dostanete v lednu na základě příjmů z posledního čtvrtletí roku 2022, znovu budete muset za půl roku prokázat výši příjmů za druhé čtvrtletí letošního roku, tedy za duben až červen. Kdyby by se ale například stalo, že v prvním čtvrtletí příjmy vaší domácnosti zásadně klesnou, což by znamenalo zvýšení příspěvku, můžete je úřadu doložit a příspěvek si tak nechat navýšit.

Do příjmů domácnosti se počítá **plat** nebo **mzda**, **všechny typy důchodů**, **výživné**, **porodné**, **rodičovský příspěvek**, **mateřská** nebo třeba **nemocenská** a **další dávky nemocenského pojištění**, **přídavky na děti** nebo **podpora v nezaměstnanosti**, a to všech společně posuzovaných osob, tedy všech lidí, kteří spolu v bytě bydlí. Za příjem se nepovažují příjmy ze zaměstnání (včetně dohod nebo třeba placené praxe) nezaopatřených dětí.

Oblast dávek hmotné nouze – výběr ze změn

Do započitatelných příjmů se nově nebudou zahrnovat příjmy za práci žáků a studentů z praktického vyučování a praktické přípravy, příjmy ze závislé činnosti, jedná-li se o příjmy nezaopatřeného dítěte, které se soustavně připravuje na budoucí povolání na střední škole a příjmy ze samostatné výdělečné činnosti nezaopatřených dětí v průběhu prázdninových měsíců.

Smyslem je předejít situacím, kdy zejména ve vyloučených lokalitách může docházet k tomu, že děti předčasně ukončují studium, aby jejich rodinám nebyly snižovány dávky pomoci v hmotné nouzi proto, že nezaopatřené dítě získá příjem z brigády nebo praktické výuky. Nová úprava by měla rovněž motivovat nezaopatřené děti k legálnímu přivýdělku v době, kdy nechodí do školy.

Oblast pojistného na sociální zabezpečení – výběr ze změn od 1. ledna 2023:

- částka průměrné mzdy pro účely pojistného je **40 324 Kč**,
- maximální vyměřovací základ pro placení pojistného činí **1 935 552 Kč**,
- rozhodná částka (daňový základ) zakládající účast na důchodovém pojištění OSVČ, která vykonává vedlejší činnost, je **96 777 Kč ročně**,
- minimální měsíční základ pro placení záloh na pojistné pro OSVČ vykonávající hlavní činnost je **10 081 Kč** – z toho minimální záloha na pojistné činí 2 944 Kč,
- minimální měsíční vyměřovací základ pro OSVČ vykonávající vedlejší výdělečnou činnost je **4 033 Kč** – z toho minimální záloha na pojistné činí 1 178 Kč,
- minimální platba pojistného na dobrovolné nemocenské pojištění OSVČ od ledna 2023 činí **168 Kč**.

Oblast nemocenského pojištění – výběr ze změn

1. Změna výpočtu nemocenské

Redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu, který slouží pro výpočet výše dávek nemocenského pojištění (náhrada příjmu v prvních 14 dnech pracovní neschopnosti), se pro rok 2023 zvyšují takto:

- první redukční hranice na **1 345 Kč**, tj. od 1. ledna 2023 činí 1. redukční hranice **235,38 Kč** (namísto dosavadních 227,15 Kč), přičemž se z uvedené částky hodinového příjmu započte **90 %**,
- druhá redukční hranice na **2 017 Kč**, tj. od 1. ledna 2023 činí 2. redukční hranice **352,98 Kč** (namísto stávajících 340,55 Kč) – z příjmu přesahujícího 1. redukční hranici až do hodnoty 2. redukční hranice se započte **60 %**,
- třetí redukční hranice na **4 033 Kč**, tj. od 1. ledna 2023 činí 3. redukční hranice **705,78 Kč** (oproti dosavadním 681,10 Kč), přičemž se z částky přesahující 2. redukční hranici až do částky ve výši 3. redukční hranice započte **30 %** (částka nad třetí redukční hranici se nezapočítává).

Zvyšuje se rozhodný příjem pro účast na nemocenském pojištění z 3 500 Kč na **4 000 Kč** (hranice minimální výše sjednaného příjmu pro účast na nemocenském a důchodovém pojištění). Pro zaměstnané, kteří budou mít měsíční příjem do 4000 Kč, to tedy znamená, že se nebudou v daném měsíci účastnit nemocenského, a tím ani důchodového pojištění. Změna ovlivní i pravidla aplikovaná u dohody o pracovní činnosti. Tento limit zde určuje výši měsíčních příjmů, od kterých platíte odvody, a v případě nepodepsaného prohlášení k dani také určuje, zda bude odvádět zálohovou daň, nebo daň srážkovou.

4. Plná elektronizace karantény

S účinností od 1. prosince 2022 zaměstnavatelé již nepřijímají tiskopis „Potvrzení o nařízení karantény“ a následně jej nepředávají příslušné OSSZ jak tomu bylo dříve.

Postup při uplatňování nároku na nemocenskou z důvodu nařízené karantény je shodný jako při uplatňování nároku na nemocenské z důvodu dočasné pracovní neschopnosti. V zásadě dochází k legalizaci již uplatňovaných postupů zavedených v době pandemie.

5. Otcovská dovolená

Od prosince 2022 získali otcové skutečnou otcovskou dovolenou. Otcové mají nárok na otcovskou dovolenou po dobu pobírání sociální dávky otcovské poporodní péče, tzv. otcovského. Výše dávky činí **70 %** denního vyměřovacího základu. Po skončení otcovské dovolené mají otcové právo na nastoupení na rodičovskou dovolenou, a to na libovolně dlouhou dobu, nejdéle však do 3 let věku dítěte.

Otcovské, tedy dávka otcovské poporodní péče, se vyplácí nově i otcům, jejichž dítě se narodilo mrtvé nebo zemře v období 6 týdnů ode dne narození. Do té doby otec nárok na dávku neměl, s výjimkou případu, kdy dítě zemřelo až ve chvíli, kdy byl otec na otcovské dovolené a dávka se doplatila za celé dva týdny. Tato novinka má umožnit oběma rodičům, které postihla takto závažná událost, vyrovnávat se společně s touto ztrátou. Matka má v případě úmrtí dítěte nárok na peněžitou pomoc v mateřství. Psychický stav zpravidla neumožňuje řádný výkon zaměstnání, a proto je důležité zajistit i otci možnost pracovního volna s náhradou ucházejícího příjmu ze zaměstnání.

6. Zavedení evidence DPP a zaměstnání malého rozsahu u cizinců s dočasnou ochranou

Zavádí se nová povinnost pro zaměstnavatele hlásit den nástupu do zaměstnání u zaměstnanců požívajících dočasné ochrany, kterým pracovní právní vztah nezaložil účast na nemocenském pojištění. Změny zákona o nemocenském pojištění jsou navrženy v souvislosti s novými povinnostmi pro zaměstnavatele, které stanoví zákon o zaměstnanosti.

Oblast důchodového pojištění – výběr ze změn

1. Pravidelná valorizace důchodů

Pravidelná valorizace od 1. ledna 2023, která se týká všech druhů důchodů (tedy starobních, vč. předčasných, invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích), zvýší důchody přiznané před tímto dnem **v průměru o 825 Kč**.

Každý důchod se skládá ze základní výměry a procentní výměry. Při řádné valorizaci od ledna 2023 se zvýší obě tyto části.

Základní výměra je pevně stanovená část důchodu, stejná pro všechny důchodce. Neovlivňuje ji délka doby pojištění ani výše předchozího výdělku. V roce 2023 se základní výměra zvýší z 3900 Kč na 4040 Kč, tedy **o 140 Kč měsíčně**.

Procentní výměra důchodu závisí na konkrétním průběhu důchodového pojištění: čím jsou vyšší příjmy v rozhodném období a delší získaná doba pojištění, tím vyšší je procentní výměra. Minimální zákonem zaručená výše procentní výměry důchodu činí 770 Kč měsíčně. Procentní výměry všech druhů důchodů se od ledna zvýší **o 5,1 % jejich výše**.

Vyšší důchod náleží příjemcům už od 1. ledna 2023, tedy ne až od data pravidelné výplaty. Příjemci proto obdrží – stejně jako loni – ještě doplatek valorizačního zvýšení za období od 1. ledna 2023 do dne předcházejícího dni jejich lednové splatnosti. Tento doplatek bude vyplacen ve stejném termínu a stejným způsobem jako zvyšovaný důchod.

Příklady zvýšení důchodu přiznaného před 1. 1. 2023					
Výše vypláceného důchodu v roce 2022			Výše vypláceného důchodu v roce 2023		
základní výměra	procentní výměra	CELKEM	základní výměra	procentní výměra	CELKEM
3 900 Kč	8 100 Kč	12 000 Kč	4 040 Kč	8 514 Kč	12 554 Kč
3 900 Kč	12 100 Kč	16 000 Kč	4 040 Kč	12 718 Kč	16 758 Kč
3 900 Kč	16 100 Kč	20 000 Kč	4 040 Kč	16 922 Kč	20 962 Kč

Zdroj: ČSSZ

Při zvýšení důchodů vyplácených v takzvaném souběhu se posuzuje nárok na procentní zvýšení o 5,1 % u každého důchodu samostatně s tím, že procentní zvýšení důchodu upraveného pro souběh s jiným důchodem se stanoví z výše procentní výměry takto upraveného důchodu.

Od 1. ledna 2023 se zvýší rovněž dílčí důchody, které byly přiznány podle koordinačních nařízení Evropské unie nebo podle mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení. Vyplácená procentní výměra těchto důchodů se zvýší také o 5,1 % a nová výše základní výměry se stanoví v dílčí výši z částky 4040 Kč, a to v poměru české doby pojištění vůči celkově získané době pojištění.

Důchody nově přiznávané od 1. ledna 2023 se budou zvyšovat až od další valorizace – tedy buď až od řádné valorizace od 1. ledna 2024, nebo při případné mimořádné valorizaci, pokud pro ni budou v roce 2023 splněny podmínky. Základní výměra důchodů přiznávaných v roce 2023 bude činit 4040 Kč.

Důchod před valorizací	Zvýšení základní výměry důchodu	Zvýšení procentní výměry důchodu	Důchod po zvýšení
12 000 Kč	140 Kč	414 Kč	12 554 Kč
13 000 Kč	140 Kč	465 Kč	13 605 Kč
14 000 Kč	140 Kč	516 Kč	14 656 Kč
15 000 Kč	140 Kč	567 Kč	15 707 Kč
16 000 Kč	140 Kč	618 Kč	16 758 Kč
17 000 Kč	140 Kč	669 Kč	17 809 Kč
18 000 Kč	140 Kč	720 Kč	18 860 Kč
19 000 Kč	140 Kč	771 Kč	19 911 Kč
20 000 Kč	140 Kč	822 Kč	20 962 Kč
21 000 Kč	140 Kč	873 Kč	22 013 Kč
22 000 Kč	140 Kč	924 Kč	23 064 Kč
23 000 Kč	140 Kč	975 Kč	24 115 Kč
24 000 Kč	140 Kč	1 026 Kč	25 166 Kč
25 000 Kč	140 Kč	1 077 Kč	26 217 Kč
26 000 Kč	140 Kč	1 128 Kč	27 268 Kč
27 000 Kč	140 Kč	1 179 Kč	28 319 Kč
28 000 Kč	140 Kč	1 230 Kč	29 370 Kč

Jak se zvýší důchody v lednu 2023. Zdroj: MPSV

2. Zvýšení starobního důchodu za výchovu dětí (tzv. výchovné)

Výchovné se týká příjemců starobních důchodů, konkrétně toho z rodičů, kdo převážně pečoval o dítě, přičemž za každé vychované dítě se zvýší dotyčnému důchod o **500 Kč** měsíčně.

Cílem je ocenit zásluhy pečujících osob a zároveň paušálně kompenzovat snížení důchodu, které nastalo v důsledku kariérních výkyvů souvisejících s výchovou. Docílí se také snížení statistického rozdílu mezi průměrným starobním důchodem žen a mužů.

3. Snížený důchodový věk u zdravotnických záchranářů a podnikových hasičů

Od 1. ledna bude členům výjezdové skupiny, operátorům zdravotnické záchranné služby, záchranářům horské služby a členům podnikových hasičských záchranných sborů snížen důchodový věk, a to na základě principu:

- za 4 400 odpracovaných směn se důchodový věk snižuje o 30 měsíců (tj. 2,5 roku) a za každých dalších 74 směn o 1 měsíc, celkem nejvýše o 5 let,
- zápočet směn bude možné provést zpětně od 1. ledna 1993,
- postupný náběh zvýšení pojistného – v prvním roce účinnosti se zvýší o 2 %, ve druhém o 3 %, ve třetím o 4 % a ve čtvrtém o cílových 5 % (pozn.: zvýšením sazby pojistného placeného zaměstnavateli na důchodové pojištění dojde k účasti zaměstnavatelů na financování nákladů na dřívější odchod do důchodu).

Oblast zaměstnanosti – výběr ze změn

1. Zvýšení minimální mzdy a zaručené mzdy

Navýšení minimální mzdy o **1 100 Kč** na 17 300 Kč měsíčně (resp. o 7,40 Kč na 103,80 Kč na hodinu = nejnižší hodinová mzda), a navýšení nejnižších úrovní zaručené mzdy pro 1. a 8. skupinu prací (nejnižší úrovně zaručené mzdy pro 2. až 7. skupinu prací se pro rok 2023 ponechají ve stávající výši).

Zaručená mzda od 1. ledna 2023		
Skupina prací	Výše hodinové zaručené mzdy	Výše měsíční zaručené mzdy
1.	96,40 Kč → 103,80 Kč	16 200 Kč → 17 300 Kč
2.	106,50 Kč	17 900 Kč
3.	117,50 Kč	19 700 Kč
4.	129,80 Kč	21 800 Kč
5.	143,30 Kč	24 100 Kč
6.	158,20 Kč	26 600 Kč
7.	174,70 Kč	29 400 Kč
8.	192,80 Kč → 207,60 Kč	32 400 Kč → 34 600 Kč
<i>Zdroj: MPSV</i>		

2. Nezabavitelná částka pro dlužníky

Od 1. ledna zbyde dlužníkům z výplaty více peněz. Zvyšuje se totiž nezabavitelná částka, a to:

- pro dlužníka bez vyživované osoby na cca 13 500 Kč,
- pro dlužníka s jednou vyživovanou osobou na cca **17 000 Kč**.

3. Zavedení slevy na pojistném pro zranitelné skupiny zaměstnanců

Záměrem je podpora zkrácených úvazků pro osoby nad 55 let, rodiče malých dětí a další. Výše slevy za kalendářní měsíc činí 5 % z úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců, na které může být sleva uplatňována.

III. Změny a novinky v gesci MF

Pro rok 2023 připravilo Ministerstvo financí řadu změn, které mohou pozitivně ovlivnit občany a firmy v ČR. Novinky se budou mimo jiné týkat podmínek daňové evidence, možnosti zbavení se daňových povinností a nedoplatků nebo zavedení jednodenní síťové jízdenky na železniční dopravu.

Roční limit pro povinnou registraci k DPH se zvýší z 1 mil. Kč na 2 mil. Kč

Od ledna 2023 je navýšen limit ročního obrátu pro povinnou registraci k DPH na **2 mil. Kč**. Současný limit 1 mil. Kč je nastaven ve stejné výši od vstupu ČR do EU, tedy 18 let. Tento krok představuje daňovou souhrnnou úsporu ve výši až 10 mld. Kč ročně.

Důsledkem tohoto kroku bude výrazné snížení administrativní zátěže u malých podnikatelů, kterým odpadne povinnost registrovat se jako plátcí DPH a plnit řadu s plátcovstvím spojených povinností (např. podávání daňových přiznání, kontrolních hlášení, aj.). Osoby, které dosud plátcí nejsou a které v průběhu prosince přesáhnou hranici 1 mil. Kč (a nepřesáhnou 2 mil. Kč), do systému DPH nebudou zapojeny, pokud nebudou dobrovolně chtít. Rovněž plátcům, kteří nepřesáhnou hranici 2 mil. Kč a byli dosud plátcí DPH, je umožněno zrušit registraci a ze systému DPH vystoupit. Podrobná metodická informace je zveřejněna na stránkách Generálního finančního ředitelství.

Pro OSVČ se zavádí tři pásma paušálního režimu daně

V důsledku zvýšení limitu pro plátcovství DPH na 2 mil. Kč se od ledna 2023 **zvýšuje i hranice příjmů ze samostatné činnosti pro vstup do paušálního režimu daně**. Z důvodu velmi širokého rozpětí příjmů paušalistů nebude měsíční paušální záloha pro všechny ve stejné výši, ale zavádí se 3 pásma odvozená od výše příjmů a uplatnitelného výdajového paušálu.

Pro většinu OSVČ se nic nemění a příští rok budou platit paušální zálohy podle aktuálních odhadů ve výši **6 208 Kč** v závislosti na vývoji průměrné hrubé mzdy v roce 2022 (výše paušální zálohy pro rok 2022 činí 5 994 Kč měsíčně).

První pásmo se týká všech OSVČ s ročními příjmy do 1 mil. Kč, dále OSVČ s příjmy do 2 mil. Kč s uplatnitelným 80% výdajovým paušálem a OSVČ s ročními příjmy do 1,5 mil. Kč s uplatnitelným 60% výdajovým paušálem. **Druhé pásmo** je určeno zejména pro OSVČ s ročními příjmy do 1,5 mil. Kč, které se z důvodu nižšího výdajového paušálu nevešly do prvního pásma, a také pro OSVČ s ročními příjmy do 2 mil. Kč s uplatnitelným 60% výdajovým paušálem. **Třetí pásmo** je pak určeno pro ostatní OSVČ s ročními příjmy do 2 mil. Kč, které se nevešly do nižšího pásma.

Ve druhém pásmu budou OSVČ tedy nově hradit fixní paušální zálohy ve výši **16 000 Kč** měsíčně, ve třetím pásmu pak **26 000 Kč** měsíčně.

	Celková paušální záloha	Daň z příjmů	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na veřejné zdravotní pojištění
I. pásmo	6 208 Kč	100 Kč	3 386 Kč	2 722 Kč
II. pásmo	16 000 Kč	4 963 Kč	7 446 Kč	3 591 Kč
III. pásmo	26 000 Kč	9 320 Kč	11 388 Kč	5 292 Kč

Zvyšují se částky ročního příjmu, do kterých se nemusí podávat daňové přiznání

Od ledna 2023 bude podávat daňové přiznání každý, jehož roční zdanitelné příjmy přesáhnou **50 000 Kč**. Doposud byl tento limit nastaven ve výši 15 000 Kč. Poplatníci, kteří mají další příjmy ze zaměstnání, budou podávat daňové přiznání po dosažení **20 000 Kč**, namísto současných 6 000 Kč.

Nepodnikající fyzické osoby s datovou schránkou nemají povinnost podávat elektronické daňové přiznání

V souvislosti s novelou daňového řádu je od roku 2023 zúžen okruh osob, které mají povinnost podávat daňová přiznání a další formulářová podání elektronickou formou. Povinnost se **nebude** nově vztahovat na nepodnikající fyzické osoby, které mají aktivní datovou schránku.

O polovinu se snižuje pokuta za pozdní podání kontrolního hlášení, zároveň se prodlužuje lhůta pro jeho podání

Od roku 2023 se upravují parametrické úpravy kontrolního hlášení v oblasti pokut a výzev k podání. O polovinu budou sníženy pokuty (s výjimkou pokuty za 1000 Kč) za pozdní podání, resp. nepodání kontrolního hlášení fyzickým osobám, s.r.o. s jediným společníkem fyzickou osobou a čtvrtletním plátcům DPH. Dále se prodlužuje lhůta pro podání následného kontrolního hlášení na 17 dnů od vyzvání finančního úřadu do datové schránky.

Končí zákonná povinnost elektronicky evidovat tržby

Od roku 2023 jsou podnikatelé zbaveni povinnosti elektronicky evidovat tržby. Tím poklesne jejich administrativní zátěž a odpadnou jim náklady s EET spojené, zejména na pokladní zařízení a jeho aktualizaci či na internetové připojení. Spolu s náklady na straně Finanční správy odhadujeme souhrnné náklady na EET na zhruba 2 mld. Kč ročně. Naopak s růstem bezhotovostní ekonomiky ztrácela EET svůj význam z pohledu státního rozpočtu.

V roce 2025, kdy je podíl bezhotovostních plateb odhadován na 80 %, by byl její přínos pro státní rozpočet již bagatelní. V současnosti je povinnost elektronicky evidovat tržby již třetím krokem pozastavena v důsledku covidové pandemie.

Daňové milostivé léto pomůže dlužníkům zbavit se daňových nedoplatků

Od 1. července do 30. listopadu 2023 umožní tzv. **Daňové milostivé léto** daňovým subjektům zbavit se zbytečné zátěže zejména bagatelních nedoplatků, které se často pohybují v řádu jednotek korun. Všechny fyzické osoby budou moci požádat o mimořádné odpuštění příslušenství daně, pokud uhradí jistinu daňového nedoplatku. Fyzické a právnické osoby budou moci také požádat o mimořádný zánik některých celých daňových nedoplatků.

Všechny sazby spotřební daně z tabákových výrobků se navýší o 5 %

Od 1. ledna 2023 dojde k pětiprocentnímu navýšení všech sazeb spotřební daně z tabákových výrobků a zahříváných tabákových výrobků oproti roku 2022:

Sazby daně z tabákových výrobků a zahříváných tabákových výrobků (ZTV) pro r. 2023 v ČR Zákon č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní					
Výše sazby	Cigarety		Celkem nejméně však Kč/kus	Doutníky a cigarillos Kč/kus	Tabák ke kouření, surový tabák (Kč/kg)
	pevná Kč/kus	procentní %			ZTV (Kč/g)
2023	1,97	30	3,52	2,29	3000/ 3,0

Silniční daň je z velké části zrušena, pro těžká vozidla byly sníženy sazby na úroveň minimálních dle směrnice Euroviněta

Novela zákona o dani silniční zrušila silniční daně u osobních automobilů, autobusů a nákladních aut do 12 tun. Ty jsou vymezeny silničními vozidly kategorie N2 a N3 a jejich přípojnými vozidly kategorie O3 nebo O4, pokud jsou registrovány v registru silničních vozidel v ČR. Současně byly u nadále zdanitelných vozidel (nákladní automobily N s druhem karoserie BA nebo BB, tahače návěsů a silniční tahače a přívěsy) sníženy roční sazby na úroveň minimálních sazeb dle směrnice Euroviněta a došlo ke zjednodušení jejich danění. Hodnoty sazeb vychází z minimálních ročních sazeb směrnice Euroviněta. Dochází také ke zrušení snižování sazeb daně v závislosti na datu první registrace vozidla, čímž dochází ke zjednodušení výpočtu daně. Zároveň je zrušena povinnost platit čtvrtletní zálohy silniční daně, čímž dochází k významnému snížení administrativy pro podnikatele.

Pozn.: Novela zákona o dani silniční provedla tyto změny s účinností již od 1. července 2022. Stěžejní část změn se však reálně promítne při podání daňového přiznání až k 31. lednu 2023 a dále.

Dochází ke změnám Systému jednotného tarifu „OneTicket“

Ve spolupráci s Ministerstvem dopravy byly upraveny pevné ceny a určeny podmínky v železniční dopravě v rámci „Systému jednotného tarifu“ s účinností od 11. prosince 2022, tj. s novým jízdním řádem 2022/2023. Systém jednotného tarifu tzv. „OneTicket“ umožňuje jednodenní cestování s více dopravci prostřednictvím jednoho síťového jízdního dokladu. Ten byl ze strany cestujících veřejností velmi poptáván a může přispět k vyšší využitelnosti přepravních služeb v železniční osobní dopravě. Na požadavky cestujících veřejnosti rovněž navazuje zavedení dovozních dokladů pro psy a jízdní kola.

IV. Další změny a novinky pro rok 2023 - výběr

Datové schránky

Datová schránka bude od roku 2023 povinná pro všechny živnostníky a další podnikatele (OSVČ). Včetně těch, kteří mají podnikání jen jako vedlejší nebo pozastavenou činnost. Povinnost se rozšíří také na spolky, sdružení a nadace včetně společenství vlastníků bytových jednotek (SVJ).

Stát jim datovou schránku aktivuje automaticky, není tedy potřeba o ni žádat. Přihlašovací údaje dostanou noví uživatelé postupně od ledna do března.

Nepodnikající fyzické osoby nakonec nedostanou datovou schránku automaticky (zákon původně počítal s její aktivací, jakmile člověk při komunikaci se státem aspoň jednou použije některou z forem elektronické identity). Když o ni budou mít zájem, mohou si ji nechat zřídit dobrovolně.

Cestovní náhrady, stravné

Od ledna 2023 se zvyšují cestovní náhrady při pracovní cestě po Česku.

Minimální sazby stravného stouply na:

- **129 Kč** (zvýšení o 9 Kč), trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- **196 Kč** (zvýšení o 15 Kč), trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,

- **307 Kč** (zvýšení o 23 Kč), trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Základní náhrada za používání osobních silničních motorových vozidel stoupla na **5,20 Kč** z dřívějších 4,70 Kč za kilometr. U jednostopých vozidel (motorek) a tříkolek stoupla náhrada o desetník na **1,40 Kč** za kilometr. Mění se také paušální cena pohonných hmot.

Zahraniční stravné je od ledna vyšší v 25 státech či skupinách států – mimo jiné v Polsku, Švédsku, Dánsku, Finsku a Izraeli.

Pošta zdražuje

Česká pošta od 1. ledna 2023 zdražuje:

- odeslání poštovní datové zprávy (přes datovou schránku) na **10 Kč** (místo dosavadních 5 Kč) a
- některé platby související se službou SIPO.

Od 1. února 2023 pak opět zdraží odeslání obyčejného dopisu: v ekonomické variantě přijde nyní odeslání na **23 Kč** (zvýšení o 2 Kč), v prioritní na 30 Kč (se Zákaznickou kartou jsou ceny o korunu nižší).

Výrazně zdraží i odeslání doporučeného dopisu: Cena ekonomické varianty bez slev bude nově začínat na **62 Kč** (dosud 52 Kč).

Stoupne i cena poštovních či dobírkových poukázek a některých dalších služeb.

Smlouvy po telefonu

Smlouva, kterou spotřebitel sjedná ústně po telefonu, **bude platná až od chvíle, kdy ji odsouhlasí v písemné podobě**. Díky zpřísnění pravidel (od 6. ledna) by lidé měli dostat víc času, aby si uvědomili, že nějakou smlouvu po telefonu vůbec sjednali, a v klidu se seznámili s její konkrétní podobou. Mělo by to omezit případy, kdy prodejci využívají nejednoznačných formulací, nátlaku nebo momentu překvapení.

Novela zároveň **prodlouží dobu na odstoupení od některých smluv uzavřených mimo obchodní prostory**, a to z dosavadních 14 dnů **na 30 dnů**. Konkrétně jde o smlouvy uzavřené během „výletu organizovaného podnikatelem za účelem nebo s účinkem propagace a prodeje zboží nebo poskytování služeb“, nebo při nevyžádané návštěvě podnikatele ve spotřebitelově domácnosti (podomním prodeji).

Nákupy: slevy, recenze, reklamace, e-shopy

Uvádění slev – jako procenta z původní ceny – dostane jednotná pravidla. Skončit má nejen účelové zvýšení ceny na krátký čas před akcí, ale také nejasnosti o tom, z jaké hodnoty je sleva vypočítána. **Od 6. ledna musí obchodník jako původní (přeškrtnutou) cenu uvést nejnižší z cen, za kterou stejný výrobek prodával v posledních aspoň třiceti dnech před zlevněním.**

Když obchodník na internetu zveřejňuje **recenze a hodnocení tváří se jako příspěvky skutečných zákazníků**, bude muset podle nových pravidel vysvětlit, jak zajišťuje jejich **pravost**. Vedle samotných e-shopů se to týká i online tržišť, srovnávačů nebo aukčních a bazarových portálů.

Zákonná záruka za jakost definitivně končí. Na druhou stranu se zdvojnásobí doba, kdy je spotřebitel v lepší pozici při reklamaci vady. A stoupnou i požadavky na kvalitu zboží.

Novela zákona o ochraně spotřebitele a občanského zákoníku přináší i plno dalších změn. Má například pomoci i provozovatelům e-shopů, aby je klienti nezneužívali jako bezplatné půjčovny. Podmínky pro vyzkoušení zboží se přiblíží kamenným prodejnám. Výslovně také zakazuje přihazování nechtěných položek do nákupního košíku. Jasnější bude i lhůta na dodání zboží.

Nová zelená úsporám Light

Dotační program **Nová zelená úsporám Light** přispěje na výměnu oken, dveří nebo zateplení fasády, střechy či podlahy. Cílí tentokrát na domácnosti s nízkými příjmy, především penzisty a lidi s nárokem na příspěvek na bydlení.

Pomoc je prý vypočítaná tak, aby případně pokryla celé náklady. Dotovat se budou jednoduché stavební úpravy, které lze provést relativně rychle, ale přitom můžou snížit spotřebu energií až o desítky procent.

Žádosti se přijímají od 9. ledna 2023, a to pouze elektronicky s pomocí elektronické identity. Žádat se dá jak před provedením úprav, tak v průběhu prací nebo i zpětně (na úpravy od 12. září 2022).

Bankovní novinky

Hlavní novinkou má být spuštění takzvaných **plateb na kontakt**. Klienti dostanou novou možnost, jak poslat peníze i bez zadání čísla účtu: nově bude stačit číslo mobilu příjemce, pokud se do systému dobrovolně zapojí. První banky spustí službu zřejmě na přelomu prvního a druhého čtvrtletí.

Od února se rozšíří síť **sdílených bankomatů**. Ke Komerční bance a Monetě se přidají Air Bank a UniCredit Bank. Sdílení zatím funguje jen pro výběr hotovosti, později by se mělo rozšířit také na vkladomaty.

V roce 2023 by na trh měla vstoupit **nová banka, za níž stojí finanční skupina Partners** – zatím čeká na licenci od České národní banky. Plány má také malá **Inbank, která v roce 2022 přišla do Česka**: k půjčkám slíbila přidat výhodné spořicí účty.

Moneta od dubna zruší možnost přihlášení do internetového bankovníctví pomocí SMS. Následuje tak některé banky, které se snažily přivést klienty k potvrzování přes aplikaci v chytrém telefonu. Moneta zvolila zatím nejpřísnější postup: oficiálně nepřipouští žádné výjimky – kdo nemůže nebo nechce vlastnit smartphone, má smůlu. Úlevy pro vybrané skupiny klientů se nicméně stále připravují, odpovídají zástupci banky na otázky webu Peníze.cz už od října. Mohlo by jít o nejstarší nebo zdravotně postižené klienty.

Další banky nabídnou klientům možnost jednoduchého ověření na internetu přes **bankovní identitu** (BankID), začátkem roku by se měla připojit UniCredit Bank, ve druhém pololetí mBank. Dál se mají rozvíjet **okamžité platby** a vylepšovat mobilní aplikace. Komerční banka přejde na nový „core systém“, výsledkem bude mimo jiné nové internetové a mobilní bankovníctví. Česká spořitelna spojí mobilní bankovníctví George a mobilní George klíč do jediné aplikace.

Založení společnosti s ručením omezením

Od 15. ledna 2023 se usnadní zakládání a zápis společností s ručením omezeným do obchodního rejstříku. Změny navazují na nedávno zavedenou možnost sepisovat notářské zápisy v elektronické podobě a uspořádat zabezpečené videokonference s notářem.

Dle sdělení ministerstva spravedlnosti se dále zjednoduší založení s. r. o. vytvořením vzoru společenské smlouvy, dostupného na internetu, a zrušením požadavku získat živnostenské oprávnění před vznikem společnosti. Podle stávající úpravy je potřeba, aby se zakladatelé kapitálové společnosti nejprve spojili s notářem, poté ohlásili živnost u živnostenského úřadu, pokud chtějí podnikat živnostenským způsobem, a teprve poté opět s notářem dokončili zápis společnosti do obchodního rejstříku. Nově budou moci zakladatelé s notářem společnost založit i zapsat do obchodního rejstříku, a nezávisle na tom vyřizovat živnostenské oprávnění s živnostenským úřadem.

Nebude už nutné dokládat některé údaje duplicitně jak při zápisu společnosti do obchodního rejstříku, tak při ohlášení živnosti živnostenskému úřadu – například právní důvod užívání prostor, v nichž bude mít společnost sídlo.

Novinky v dopravě

Od 1. března 2023 začnou platit změny, které se týkají registrace vozidel. Platnost evidenční kontroly se prodlouží z 30 dnů na **1 rok** (bez omezení počtu úkonů) a také již nebude potřeba předkládat protokol o jejím provedení při zápisu vozidla ani při změně vlastníka či provozovatele. Info systémy ministerstva si již informace o provedení evidenční kontroly předávají mezi sebou digitálně.

Evidenční kontrolu také nebude třeba provádět při změně, kdy se provozovatel vozidla stává vlastníkem, typicky po ukončení leasingu vozidla – tedy v případě, kdy má být jako nový vlastník zapsán jeho dosavadní provozovatel.

Počínaje březnem 2023 také platí možnost rezervovat si **registrační značku** na jeden měsíc (za 100 Kč) před registrací vozidla, což využijí zejména autodopravci v případě, kdy si zařizují všechny formalities spojené se zařazením nového nákladního auta do svých flotil (mýto atp.). Ušetří čas, neboť kamion se připravuje na prodej a již je možné připravovat jeho formální přípravu k vyjetí na silnici.

Od 1. září 2023 bude možné **historická vozidla** nově registrovat nejen v místě bydliště, ale i na 14 ORP v sídlech jednotlivých krajů a Kolíně. Prohlídka technického stavu vozidel bude probíhat nově na STK a prodlužuje se platnost z 2 na 5 let.

Pro rok 2023 je rovněž prioritou zpřístupnit **Portál dopravy** právnickým osobám, umožnit úhradu správních poplatků na jednotlivé obecní úřady obcí s rozšířenou působností nebo také spustit veřejnou část Portálu (nasazovány budou i další služby, mezi které patří například výpis z karty řidiče, notifikace o změně bodového konta, nové žádosti v agendách plavidel, vozidel apod.).

Ministerstvo dopravy také navrhuje zpřehlednit a nabídnout srozumitelnější **bodový systém**. Základní princip nového bodového systému chceme mít jednoduchý – přestupky vedoucí k závažným nehodám budou postihovány přísněji, a naopak přestupky méně závažné, by měla řešit pouze finanční sankce, a nikoliv změna stavu bodového konta. Základní směr zjednodušení stanovuje sankce za dva, čtyři a šest bodů. U nejzávažnějších dopravních přestupků bude platit pravidlo dvakrát a dost, protože celkových trestných bodů je dvanáct, u čtyřbodových třikrát a dost.

V. Výhled – výběr ze změn

Nižší důchod pro komunisty

Prominenti komunistického režimu budou mít od března roku 2024 nižší důchody. Od procentní výměry se jim začne **odečítat 300 Kč** za každý i započatý rok ve funkci.

Pokud tedy dnes třeba bývalý vysoký funkcionář KSČ pobírá důchod ve výši 25 tis. Kč měsíčně a byl ve vysoké stranické funkci po dobu 10 let, tak jeho důchod bude snížen o 3000 Kč. **Krácení se nebude provádět u lidí, kteří jsou aktuálně v invalidním důchodu.**

Sleva pro pracující důchodce

Ministerstvo práce a sociálních věcí navrhuje změnu pro seniory, kteří pobírají starobní důchod a zároveň k tomu pracují nebo podnikají.

Místo mírného zvýšení důchodu mají pracující senioři dostat výraznou slevu na pojistném: nebudou muset platit tu část, kterou odvádí zaměstnanec (6,5 % vyměřovacího základu). Čistý výdělek se jim díky tomu **zvýší o 6,5 %** – například u mzdy ve výši 20 tis. Kč měsíčně to dělá 1300 Kč. U OSVČ by díky stejné slevě kleslo pojistné ze současných 29,2 % na **22,7 %**.

Nyní toto funguje tak, že kdo dostává důchod a dál při tom pracuje nebo podniká, tomu se za každých 360 kalendářních dnů výdělečné činnosti zvyšuje výpočtový základ důchodu o 0,4 %.

Změna, která má podle ministerstva práce přijít už od července 2023, je teprve ve fázi návrhu. Úlevu přitom zásadně odmítá ministerstvo financí vedené ODS – není proto jisté, na čem se vládní koalice nakonec shodne.

Navrhovaná změna se netýká situace, kdy už důchod pobírat můžete (máte na to věk), ale ještě jste si o něj neřekli a dál pracujete. V takovém případě se budoucí důchod zvyšuje podstatně rychleji.

Výplata důchodu – nové termíny

Změna výplatních termínů je zatím jenom ve fázi ministerského návrhu, teprve zamíří na vládu. Přináší dvě hlavní novinky:

Od 1. července 2025 se důchody mají začít vyplácet vždy na kalendářní měsíc. Nezávisle na tom, na který den připadá pravidelný termín výplaty. Člověk, který bude dostávat důchod třeba 6. dne v měsíci, ho tedy 6. srpna obdrží na kalendářní měsíc, tedy na 1. až 31. srpen. Stejně jako člověk, který bude dostávat důchod třeba 12. dne v měsíci. Dosud se většina důchodů vyplácí na „klouzavý měsíc“ dopředu. Například senior, který má splatnost důchodu pravidelně k 16. dni v měsíci, dostává 16. srpna penzi na období od 16. srpna do 15. září.

Ještě předtím se mají změnit výplatní termíny důchodů: místo třinácti termínů v měsíci se mají vyplácet jen ve čtyřech nebo pěti. A všechny by nově spadaly do první poloviny kalendářního měsíce. Návrh zatím neupřesňuje, kdy se termíny změní.

Změny ve státní podpoře

Státní příspěvek na penzijní spoření má od roku 2024 klesnout na 18 % z ukládané částky, zatímco dosud dělá 23 až 30 %. Počítá s tím návrh ministerstva financí, na vládu se zřejmě dostane začátkem roku 2023.

Minimální částka pro nárok na příspěvek má stoupnout z 300 na **500 Kč měsíčně**, výše příspěvku by zůstala **90 Kč**. Na maximální příspěvek by dosáhl až ten, kdo si spoří aspoň **1500 Kč měsíčně**, jeho výše by stoupla na **270 Kč** (dosud 230 Kč).

Současně by se sloučil limit pro daňový odpočet penzijního spoření a životního pojištění. Zatímco doteď se 24 tis. Kč počítá u každého z těchto produktů zvlášť, nově by existovala společná hranice 48 tis. Kč a záleželo by na každém, jak ji využije. Stejnou daňovou výhodou by nově dostaly investice do akcií,

dluhopisů nebo podílových fondů – i ty by se ale musely vejít do společného limitu 48 tis. Kč s penzijem a životkem.

Penzijní společnosti zároveň budou moct nabídnout nový typ fondu, označovaný jako alternativní – ten by mohl investovat ještě odvážněji než dosavadní dynamické fondy.

Kratší doba pro nárok na důchod

Od začátku roku 2024 by se mohla zkrátit doba odpracovaných let potřebná pro získání starobního důchodu. Dnes je potřeba splnit dvě podmínky: dosáhnout důchodového věku a odpracovat 30 let, případně mít 35 let pojištění v součtu za práci (nebo podnikání) a náhradní doby (tou je například péče o malé děti, o nemohoucí příbuzné nebo pobírání podpory v nezaměstnanosti).

Potřebná doba odpracovaných let má podle návrhu ministra Jurečky **klesnout na 25 let**, výše procentní výměry důchodu za takovou dobu bude samozřejmě nižší než za 35 let.

O zkrácení se píše i v programovém prohlášení současné koaliční vlády, Česku to doporučuje například organizace OECD nebo ombudsman. Proti se postavilo hlavně ministerstvo financí vedené ODS. Koalice tak změnu projedná až za rok v rámci komplexního balíčku důchodové reformy, termín k začátku roku 2024 je v ohrožení.

Žádosti o důchod

Kvůli žádosti o důchod už nebudete muset osobně na úřad. Od poloviny roku 2023 to dle plánů MPSV půjde i přes internet. I tahle změna teprve zamíří do vlády.

Lidé by si také mohli zvolit pobočku správy sociálního zabezpečení, ke které žádost podají. Podle dosavadních pravidel musí žádat jen tam, kam spadají podle trvalého bydliště.

Zrušení velkého techničáku

1. ledna 2024 dojde ke **zrušení velkého techničáku**. Řidiči tak při návštěvě úřadu tedy jen jeden doklad namísto dvou. Na dokladu budou ty běžně nejpoužívanější údaje. Ostatní technické informace pak zpřístupníme elektronicky.